

*Віктор ГРОМОВИЙ,
освітній експерт, заслужений вчитель України
блог «Віктор Громовий: директор, якого не чекали»
(витяги)
портал «Освіта.іа», 26.03.2016 р.*

Про нового директора

*Директор має бути фахівцем з освітнього менеджменту,
з баченням мети й завдань сучасної школи*

«Колись у газеті «Первое сентября» з'явилась оригінальна характеристика... педагогічної особистості директора пострадянської школи:

«На них справді не чекали — молодих, енергійних, сміливих, у чомусь жорстоких і безапеляційних «вискочок», ерудованих і насмішуватих, далеких як від альтруїзму, так і від меркантильності. Людей, які не бояться говорити правду у вічі «високому начальству», які не вміють гнути спину, живуть весело, жадібно, розумно і, всупереч обставинам, радісно. Найголовніше, що вони принесли в школу неймовірний рівень свободи, свіжу стихію по-юнацьки зухвалою і водночас дуже тверезого ставлення до життя. Можливо, тому, що їм колись не змогли пояснити, що і як слід робити у школі, вони самостійно формують свій стиль управління, свій простір і свою педагогіку, їм не треба довго і болісно руйнувати старі принципи і традиції шкільного устрою — вони просто мали щастя їх не знати».

І хоча на педагогічному олімпі роль білої ворони часто спричиняє негативну реакцію та призводить до купи проблем, вони просто приречені не бути такими, як усі. Це про них американський філософ Генрі Торо писав: «Якщо людина не крокує в ногу зі своїми супутниками, можливо, що їй вчуваються звуки іншого маршу».

Як правило, на початку 90-х вони очолювали навчальні заклади нового типу — ліцеї, гімназії, приватні школи. Власне, у роботі директора їх привабила саме можливість створення адекватної майбутньому освітньої структури, яка б «вбирала» в себе майбутнє таким, яким воно постає в оптимістичних прогнозах футурологів, та орієнтувалася на нову освітню парадигму. Директор такого навчального закладу має бути не просто висококласним фахівцем у сфері освітнього менеджменту, а й **людиною ідеї**, з власним баченням мети й завдань сучасної школи, та спроможною реалізувати ці ідеї, збудувавши технологічно продуману освітню систему.»

---

*Віктор ГРОМОВИЙ «Українській освіті потрібна евтаназія» (витяги)
портал «Освіта.іа», 26.03.2016 р.*

Про евтаназію освіти

«У тисячний раз наголошую: українській системі освіти реанімація не потрібна, потрібна евтаназія (грец. ευ — добре, θάνατος — смерть)! Причому потрібна саме активна

евтаназія, яка б викликала швидку смерть абсолютно безнадійної, заіржавілої допотопно-ієрархічної махіни.

Освітнянські динозаври мають вимерти, бо «метеорит» (у вигляді цифрової революції, запиту на індивідуалізацію...) уже вривався в Землю. «Апарат штучного дихання» лише продовжить агонію системи. Удосконалення поганого зробить стан справ ще гіршим.

Усвідомлення громадською думкою сьогоденного стану освіти як проблеми не відповідає ні її масштабам, ні загрозам, які вона нам несе. Сталася катастрофа («Титанік» старої освіти з пропоротим корпусом ось-ось потоне), а ми продовжуємо вирішувати проблеми.»

Згадаймо, коли цей найсучасніший і, як здавалось його творцям, не тонучий корабель «Титанік» наштовхнувся на айсберг, його капітан і команда сприйняли це як проблему. Тільки тоді, коли судно почало стрімко йти на дно, всі зрозуміли, що сталась катастрофа, що слід негайно спускати шлюпки і рятувати людей. Якщо б екіпаж судна з перших хвилин після зіткнення не марнував час на малоефективні потуги, спрямовані на те, щоб вирішити набір проблем, а зміг вчасно об'єктивно оцінити реальність, можна було б мінімізувати кількість жертв. Тож, спосіб дії у ситуації катастрофи інший, ніж у ситуації, коли слід вирішувати проблеми.

У випадку з нашою пострадянською системою шкільної освіти ми теж змарнували час на вирішення проблем і таки дочекались, коли вона остаточно розбилась об «айсберг» фінансово-економічних негараздів і почала «тонуть» під тиском «баласту» стереотипів минулого у «морі» сучасних завдань. Сьогодні нам треба втокмачити собі в голову одну аксіому: рятувати пострадянську модель шкільної освіти неможливо і непотрібно, тому слід припинити латати безнадійно тонуче судно, негайно спускати «шлюпки» і гребти до нових, маловідомих берегів сучасної освіти.

Звісно, у випадку, коли нинішня ситуація в освіті нагадує тонучий корабель над яким лунає: «Рятуйся, хто може!», не доречно бомбардувати екіпаж або пасажирів шлюпок циркулярами чи вимагати звітів про кількість рятованих...»
